

Tarptautinės prekybos komitetas

2017/0238(NLE)

22.3.2018

NUOMONĖ

Tarptautinės prekybos komiteto

pateikta Užsienio reikalų komitetui

dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos išsamaus ir tvirtesnio partnerystės susitarimo sudarymo Sąjungos vardu projekto (12543/2017 – C8-0422/2017 – 2017/0238(NLE))

Nuomonės referentė: Elsi Katainen

PA_Leg_Consent

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos išsamus ir tvirtesnis partnerystės susitarimas (toliau – CEPA) buvo pasirašytas vykstant Rytų partnerystės aukščiausio lygio susitikimui 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje. Dėl CEPA buvo deramasi 2015–2017 m. po to, kai 2013 m. Armėnija priėmė sprendimą nepasirašyti asociacijos susitarimo, dėl kurio derėtasi su Europos Sąjunga (ES), taigi ir nekurti išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (IVLPE), bet nusprendė 2015 m. sausio 2 d. prisijungti prie Eurazijos ekonominėje sąjungos (EAES).

Kaip nuomonės referentė galiu tik išreikšti savo apgailestavimą dėl minėto sprendimo, nes buvo apskaičiuota, kad dėl asociacijos susitarimo ir IVLPE, laikui bėgant, būtų buvę galima 2,3 % padidinti Armėnijos bendrąjį vidaus produktą (BVP) ir užtikrinti didesnes galimybes tiesioginėms užsienio investicijoms, kadangi narystė Eurazijos ekonominėje sąjungoje teikia mažiau apčiuopiamą naudą. Tačiau derybas dėl CEPA ir šio susitarimo pasirašymą reikėtų įvertinti atsižvelgiant į keletą aspektų. Pirma, tai rodo, kad Armėnija yra susidomėjusi ir pasiryžusi užmegzti glaudesnius ryšius su ES tokiu mastu, kiek tai yra įmanoma atsižvelgiant į jos įsipareigojimus, susijusius su EAES. Antra, tai ES suteikia lanksčią galimybę, atsižvelgiant į naują diferenciacijos koncepciją pagal Europos kaimynystės politiką, vesti derybas dėl susitarimo, pritaikyto prie Armėnijos padėties ir suderinamo su jos naryste EAES.

ES yra didžiausia Armėnijos eksporto rinka, sudaranti maždaug 27 % viso eksporto iš Armėnijos. Pagrindiniai Armėnijos eksportuojami produktai yra metalai ir brangakmeniai, energija, gėrimai, daržovės ir vaisiai. Didžiąją Armėnijos importo dalį sudaro nafta, gamtinės dujos, grūdai, gumos gaminiai, kamštienos ir medienos produktai, elektros mašinos. Taip pat Armėnijai taikoma ES bendroji lengvatų sistema (BLS +). Armėnijos naudojimosi BLS + lygis tebėra didelis (maždaug 93 %), tačiau eksportas pagal BLS + yra koncentruotas – apsiriboja vos kelių tipų gana nedidelę pridėtinę vertę turinčiomis prekėmis, t. y. geležimi, plienu bei jų gaminiais ir drabužiais.

CEPA yra išsamus ir daugelyje sričių plataus užmojo susitarimas, kurio struktūra didžia dalimi pagrįsta asociacijos susitarimu, dėl kurio buvo derėtasi. Asociacijos susitarime numatyti įsipareigojimai išliko beveik nepakitę daugelyje sričių, pavyzdžiui, kalbant apie politinį dialogą ir daugumą įvairiems sektoriams skirtų skyrių. Vis dėlto tam tikrose srityse įgyvendinimo tvarkaraštis buvo pratęstas. Dėl akivaizdžių priešasčių CEPA prekybos daliai didžiausią poveikį turi Armėnijos narystė EAES. CEPA nenumatyta panaikinti tarifų prekėms, nes sprendimai, susiję su tarifais, priimami EAES lygmeniu, ir EAES turi bendrą išorės muitų tarifą. Tačiau Armėnija ir toliau naudojasi patekimo į ES rinką galimybe dėl tarifų panaikinimo pagal BLS +. CEPA skyriuose, skirtuose techninėms prekybos kliūtims ir sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėms, numatomas tvirtesnis bendradarbiavimas, pagrįstas tarptautinėmis taisyklėmis ir principais, tačiau ne toks išsamus ir plataus užmojo, koks numatomas išsamiuose ir visapusiškuose laisvosios prekybos susitarimuose, visų pirma, kalbant apie derinimą su ES teisės aktais. Armėnija yra pasirašiusi daugiašalę Sutartį dėl viešųjų pirkimų ir jau yra įsipareigojusi laikytis tarptautinių normų. Pagal CEPA Armėnija sutiko dėti daugiau pastangų užtikrindama skaidrumą ir sudarydama sąlygas patekti į rinką ES produktams ir ūkinės veiklos vykdytojams. Prekybos paslaugomis skyrius yra plataus užmojo, jo tikslas – apimti daugiau aspektų, nei numatyta pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis (GATS). Intelektinės nuosavybės teisių skyrius taip pat apima daugiau, nei

numatyta pagal TRIPS. Atsižvelgiant į tai, įdomu pažymėti, kad ES sutiko skirti Armėnijai 24 metų pereinamąjį laikotarpį, per kurį galima vartoti žodį „konjakas“ rašant tik kirilicos raidėmis ir taip išimtinai žymint tik į Rusiją eksportuojamą Armėnijos brendį. Taip pat esama elementų, kurie, kalbant apie PPO taisykles, yra platesnio pobūdžio tokiose srityse, kaip antai, konkurencija, subsidijos ir valstybės valdomos įmonės. Be to, numatytas teisinis pagrindas, skirtas muitinės institucijų savitarpio administracinei pagalbai, pagal kurią sustiprinamas bendradarbiavimas kovojant su pažeidimais ir sukčiavimu. Taip pat ES ir Armėnija susitarė dėl plataus užmojo prekybos ir tvarumo skyriaus, kurio tikslas – užtikrinti, kad prekyba būtų skatinama tvariai.

Nepaisant Armėnijos atstovų susidomėjimo, į CEPA neįtrauktas investicijų skyrius. Taip yra dėl to, kad Komisija neturi įgaliojimų šioje srityje ir reikalingas teisinis išaiškinimas ES lygmeniu. Europos Teisingumo Teismas pateikė savo nuomonę dėl ES ir Singapūro laisvosios prekybos susitarimo tik 2017 m. gegužės 16 d. ir nurodė, kad nuostatos, susijusios su investicijų portfeliu ir investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo mechanizmu, priklauso ES ir jos valstybių narių pasidalijamosios kompetencijos sričiai.

Kaip nuomonės referentė rekomenduoju pritarti šio susitarimo, kuris būtų tik proceso pradžia, sudarymui. Veiksmingas CEPA įgyvendinimas, dalyvaujant abiejų šalių parlamentams ir pilietinei visuomenei, yra sudėtinga užduotis, kurios vykdymą reikia nuolat ir atidžiai stebėti.

Tarptautinės prekybos komitetas ragina atsakingą Užsienio reikalų komitetą rekomenduoti, kad Parlamentas pritartų Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos išsamaus ir tvirtesnio partnerystės susitarimo sudarymo Sąjungos vardu projektui.

NUOMONĘ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimas
Nuorodos	12543/2017 – C8-0422/2017 – JOIN(2017)0037 – 2017/0238(NLE)
Atsakingas komitetas	AFET
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	INTA 11.12.2017
Nuomonės referentas (-ė) Paskyrimo data	Elsi Katainen 11.10.2017
Pakeistas (-a) nuomonės referentas (-ė)	Hannu Takkula
Svarstymas komitete	22.1.2018
Priėmimo data	22.3.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 29 –: 1 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Borrelli, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Heidi Hautala, Nadja Hirsch, Elsi Katainen, Bernd Lange, David Martin, Emma McClarkin, Franz Obermayr, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Viviane Reding, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Adam Szejnfeld
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Bendt Bendtsen, Klaus Buchner, Nicola Danti, Seán Kelly, Gabriel Mato, Frédérique Ries, Fernando Ruas, Pedro Silva Pereira, Jarosław Wałęsa

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

29	+
ALDE	Nadja Hirsch, Elsi Katainen, Frédérique Ries, Marietje Schaake
ECR	David Campbell Bannerman, Emma McClarkin
EFDD	Tiziana Beghin, William (The Earl of) Dartmouth
GUE/NGL	Helmut Scholz
NI	David Borrelli
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Bendt Bendtsen, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Seán Kelly, Gabriel Mato, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Viviane Reding, Fernando Ruas, Adam Szejnfeld, Jarosław Wałęsa
S&D	Maria Arena, Nicola Danti, Bernd Lange, David Martin, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira

1	-
ENF	Franz Obermayr

2	0
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė